

ΝΟΥΣ

νους, ο, ουσ. [*<αρχ. νοῦς*], ο νους, το μυαλό. (Λαϊκό τραγούδι: *βασιλίτσα της Βενετίας κι αν ήσουν, πουλί μου, το νου μου δεν τον έπαιρνες από την κεφαλή μου*). (Ακολουθούν 114 φρ.)·

- *άβουλος ο νους, διπλός ο κόπος*, βλ. φρ. *άσκοπος ο νους, διπλός ο κόπος*·

- *αλλάζω νου*, βλ. συνηθέστ. *αλλάζω μυαλό*, λ. [μυαλό](#). (Λαϊκό τραγούδι: *η μάνα σου η μπλου καιρός ν' αλλάξει νου, γιατί, και να το θέλει, δε γίνεσαι αλλουνού*)·

- *άσκοπος ο νους, διπλός ο κόπος*, όποιος ενεργεί απερίσκεπτα, κοπιάζει διπλά: «αφού δεν υπολόγισες καλά τις δουλειές σου, τρέχα τώρα να προλάβεις, γιατί άσκοπος ο νους, διπλός ο κόπος». Συνών. *όποιος δεν έχει μυαλό, έχει ποδάρια*·

- *αυτό βγάλ' το απ' το νου σου*, βλ. φρ. *αυτό βγάλ' το απ' το μυαλό σου*, λ. [μυαλό](#)·

- *βάζω κάτι στο νου μου ή βάζω στο νου μου κάτι*, βλ. φρ. *βάζω κάτι στο μυαλό μου*, λ. [μυαλό](#)·

- *βάζω με το νου μου*, βλ. φρ. *βάζω με το μυαλό μου*, λ. [μυαλό](#)·

- *βάζω με το νου μου ό,τι λάχει*, βλ. φρ. *βάζω με το μυαλό μου ό,τι λάχει*, λ. [μυαλό](#)·

- *βάζω με το νου μου ό,τι να 'ναι*, βλ. φρ. *βάζω με το μυαλό μου ό,τι να 'ναι*, λ. [μυαλό](#)·

- *βάζω νου*, βλ. φρ. *βάζω μυαλό*, λ. [μυαλό](#)·

- *βάζω πολλά με το νου μου*, βλ. φρ. *βάζω πολλά με το μυαλό μου*, λ. [μυαλό](#)·

- *βάζω στο νου μου (κάτι)*, σκοπεύω να κάνω κάτι ή υποθέτω κάτι: «έβαλα στο νου μου ν' αγοράσω ένα αυτοκίνητο || κάποια στιγμή έβαλα στο νου μου πως ήσουν εσύ αυτός που με κατηγορήσε»·

- *βάζω το κακό με το νου μου ή βάζω το κακό στο νου μου*, υποψιάζομαι πως θα συμβεί κάτι κακό, κακομελετώ: «κάθε φορά που αργούν να επιστρέψουν τα παιδιά του στο σπίτι, αμέσως βάζει το κακό με το νου του». (Λαϊκό τραγούδι: *πες μου τι μου μαγειρεύει, τέτοια ώρα τι γυρεύει; Άντρα μου, μη μου γκρινιάζεις και κακό στο νου μη βάζεις*)·

- *βάζω το νου μου να δουλέψει*, βλ. συνηθέστ. *βάζω το μυαλό μου να δουλέψει*, λ. [μυαλό](#)·

- *βάλ' το (καλά) στο νου σου!* βλ. φρ. *βάλ' το (καλά) στο μυαλό σου!* λ. [μυαλό](#)·

- *βγάζω απ' το νου μου (κάτι)*, **α.** φαντάζομαι: «κάθε τόσο βγάζει απ' το νου του πως τον κλέβω». **β.** επινοώ, μηχανεύομαι, σοφίζομαι: «έβγαλε απ' το νου του χίλιες δυο δικαιολογίες για να μην έρθει στη δουλειά». **γ.** παύω να ελπίζω, να περιμένω, ιδίως κάτι καλό: «αφού δεν έχω λεφτά, έβγαλα απ' το νου μου τις φετινές διακοπές». Συνών. *βγάζω απ' το κεφάλι μου (κάτι) / βγάζω απ' το μυαλό μου (κάτι)*·

- *βγάλ' το απ' το νου σου*, **α.** δεν πρόκειται να ενεργήσω με τον τρόπο που μου προτείνεις, ιδίως δεν πρόκειται να σου δώσω αυτό που μου ζητάς: «βγάλ' το απ' το νου σου πως θα σου δώσω τα λεφτά που μου ζητάς». **β.** πάψε να σκέφτεσαι κάτι που σου είναι οδυνηρό, ξεχασέ το: «αν θέλεις να ηρεμήσεις, βγάλ' το απ' το νου σου πως σε κάρφωσε ο φίλος σου». Συνών. *βγάλ' το απ' το κεφάλι σου / βγάλ' το απ' το μυαλό σου*·

- *δε βγαίνει απ' το νου μου*, βλ. φρ. *δε βγαίνει απ' το μυαλό μου*, λ. [μυαλό](#)·

- *δε σκοτίζει το νου του*, δεν ενδιαφέρεται, δε στενοχωριέται, αδιαφορεί για κάτι: «απ' ό,τι ξέρω, δε σκοτίζει το νου του για τα πολιτικά». (Λαϊκό τραγούδι: *είν' ευτυχής ο άνθρωπος π' αγάπη δε γνωρίζει και για γυναικές*

όμορφες **το νου του δε σκοτίζει**).

- δε φεύγει απ' το νου μου, βλ. φρ. δε φεύγει απ' το μυαλό μου, λ. [μυαλό](#).

- δεν κατεβάζει ο νους του, βλ. συνηθέστ. δεν κατεβάζει το μυαλό του, λ. μυαλό.

- δεν κόβει ο νους του ή δεν του κόβει ο νους, βλ. συνηθέστ. δεν κόβει το μυαλό του, λ. [μυαλό](#).

- δεν ξέρω τι έχει στο νου του, βλ. φρ. δεν ξέρω τι έχει στο μυαλό του, λ. μυαλό.

- δεν ξεκολλάει απ' το νου μου, βλ. φρ. δεν ξεκολλάει απ' το μυαλό μου, λ. μυαλό.

- δεν ορίζω το νου μου, δεν μπορώ να σκεφτώ σωστά, δεν μπορώ να σκεφτώ: «μόλις πω τέσσερα πέντε ποτήρια, δεν ορίζω το νου μου». (Λαϊκό τραγούδι: είμαι αλανιάρης στους δρόμους και γυρίζω κι απ' την πολλή μαστούρα μου κανέναν δε γνωρίζω κι απ' την πολλή τη σούρα μου **το νου μου δεν ορίζω**).

- δεν το βάζει ο νους μου! βλ. συνηθέστ. δεν το χωράει ο νους μου(!).

- δεν το φτάνει ανθρώπου νους, βλ. λ. [άνθρωπος](#).

- δεν το χωράει ο νους μου! δεν μπορώ να το φανταστώ, δεν μπορώ να το πιστέψω, μου είναι απίστευτο, αδιανόητο: «δεν το χωράει ο νους μου μετά από τέτοια αγάπη που είχα να φτάσουν στο χωρισμό!».

- εδώ σταματάει ο νους του ανθρώπου, βλ. φρ. εδώ σταματάει το μυαλό του ανθρώπου, λ. [μυαλό](#).

- εδώ χρειάζεται νου κι όχι ανασινί ναμού, η δουλειά ή η υπόθεση χρειάζεται πολλή σκέψη, πολλή εξέταση, δεν πρέπει να την αντιμετωπίσουμε επιπόλαια: «δεν μπορώ να κάνω βιαστικές δουλειές, γιατί εδώ χρειάζεται νου κι όχι ανασινί ναμού».

- έρχεται στο νου μου (κάτι), βλ. φρ. έρχεται στο μυαλό μου (κάτι), λ. [μυαλό](#).

- εσύ που ξέρεις τα πολλά κι ο νους σου κατεβάζει, **α.** εισαγωγική πρόταση σε κάποιον που θέλουμε να ζητήσουμε τη γνώμη του για κάτι: «εσύ που ξέρεις τα πολλά κι ο νους σου κατεβάζει, τι πρέπει να κάνω τώρα για να βγω απ' αυτή τη δυσκολία;». Συνήθως της φρ. προτάσσεται το για πες μας ή το για πες μου. Κατάλοιπο του αινίγματος εσύ που ξέρεις τα πολλά κι ο νους σου κατεβάζει, ένα καράβι σίδερο πόσες βελόνες βγάζει(;). **β.** λέγεται και ειρωνικά σε άτομο που κάνει διαρκώς τον έξυπνο, που νομίζει ότι τα ξέρει όλα· βλ. και λ. κατεβάζω.

- έχασε το νου του, βλ. φρ. έχασε τα μυαλά του, λ. [μυαλό](#).

- έχε το νου σου! πρόσεχε, φυλάξου(!): «έχε το νου σου στ' αυτοκίνητο που έρχεται!». (Λαϊκό τραγούδι: κάποτε θα 'ρθουν γνωστικοί, λογάδες και γραμματικοί για να σε πείσουν. **Έχε το νου σου** στο παιδί, κλείσε την πόρτα με κλειδί, θα σε πουλήσουν).

- έχε το νου σου, πρόσεχε, ανάλαβε την ευθύνη: «έχε το νου σου στο παιδί όσο θα λείπω».

- έχε το στο νου σου, μην το αμελήσεις, μην το ξεχάσεις: «έχε το στο νου σου να τακτοποιήσεις κι εκείνη την υπόθεση». Συνήθως η φρ. κλείνει με το ε ή με το έτσι.

- έχει αλλού το νου του, βλ. φρ. έχει αλλού το μυαλό του, λ. [μυαλό](#).

- έχει το νου του όλο στο κεχρί ή έχει το νου του συνέχεια στο κεχρί, βλ. φρ. έχει το μυαλό του όλο στο κεχρί, λ. [μυαλό](#).

- έχει το νου του όλο στο τσιτσι ή έχει το νου του συνέχεια στο τσιτσι, βλ. φρ. έχει το μυαλό του όλο στο τσιτσι, λ. [μυαλό](#).

- έχει το νου του όλο στο ψαχνό ή έχει το νου του συνέχεια στο ψαχνό, βλ. φρ. έχει το μυαλό του όλο στο ψαχνό, λ. [μυαλό](#).
- έχει το νου του όλο στο ψητό ή έχει το νου του συνέχεια στο ψητό, βλ. φρ. έχει το μυαλό του όλο στο ψητό, λ. [μυαλό](#).
- έχω κατά νου να..., βλ. φρ. έχω στο νου μου να(...).
- έχω στο νου μου, βλ. φρ. έχω στο μυαλό μου, λ. [μυαλό](#).
- έχω στο νου μου να..., προτίθεμαι, σκοπεύω, λογαριάζω να...: «φέτος το καλοκαίρι έχω στο νου μου να πάω διακοπές στα νησιά».
- έχω το νου μου, προσέχω: «κάθε φορά που παίζω χαρτιά μαζί του, έχω το νου μου να μη με κλέβει».
- έχω το νου μου (σε κάποιον ή σε κάτι), **α.** προσέχω, παρακολουθώ κάποιον ή κάτι: «θα καθίσω κοντά στο παράθυρο και θα 'χω το νου μου μήπως περάσει ο τάδε || έχω το νου μου να σου δείξω, αν περάσει, ποιο αυτοκίνητο μου αρέσει». **β.** προσέχω, ενδιαφέρομαι να μη συμβεί κάτι κακό σε κάποιον ή σε κάτι: «πήγαινε εσύ στη δουλειά σου κι εγώ θα 'χω το νου μου στο παιδί || άσε σ' αυτό το μέρος τ' αυτοκίνητό σου και θα 'χω το νου μου μήπως περάσει κανένας τροχονόμος».
- η αλεπού με το νου της κοκόρια ονειρεύεται, βλ. λ. αλεπού.
- θα μου φύγει ο νους, βλ. συνηθέστ. θα μου φύγει το μυαλό, λ. [μυαλό](#).
- θα μου στρίψει ο νους, βλ. συνηθέστ. θα μου στρίψει το μυαλό, λ. [μυαλό](#).
- θα σου στρίψει ο νους, βλ. συνηθέστ. θα σου στρίψει το μυαλό, λ. [μυαλό](#).
- θα σου φύγει ο νους, βλ. φρ. συνηθέστ. θα σου φύγει το μυαλό, λ. [μυαλό](#).
- θα χάσεις το νου σου, βλ. συνηθέστ. θα χάσεις το μυαλό σου, λ. [μυαλό](#).
- θα χάσω το νου μου, βλ. συνηθέστ. θα χάσω το μυαλό μου, λ. [μυαλό](#).
- κάνει με το νου του μπαϊράμι, βλ. λ. [μπαϊράμι](#).
- κατά το νου και γνώση ή κατά το νου κι η γνώση, βλ. συνηθέστ. κοντά στο νου και γνώση.
- κατεβάζει ο νους του, είναι εύστροφος, επινοητικός, κατεβάζει ιδέες: «κάθε τόσο στήνει και μια καινούρια δουλειά, γιατί κατεβάζει ο νους του». (Λαϊκό τραγούδι: άσε το πείσμα κατά μέρος και το νάζι και τα κολπάκια που μου κάνεις τα πολλά, μ' αυτές τις πονηριές που **ο νους σου κατεβάζει**,κατεργάρα, στο 'πα θα με βάλεις σε μπελά). Οι πιο παλιοί θα θυμούνται το: εσύ που ξέρεις τα πολλά, κι ο νους κατεβάζει, ένα καράβι σίδηρο πόσες βελόνες βγάζει; που λεγόταν με ειρωνική διάθεση υπό τύπου αινίγματος σε άτομο που έκανε τον πολύ έξυπνο. Συνών. κατεβάζει η γκλάβα του / κατεβάζει η κεφαλα του / κατεβάζει η κόκα του / κατεβάζει η κούτρα του / κατεβάζει το κεφάλι του / κατεβάζει το μυαλό του / κατεβάζει το νιοιό του / κατεβάζει το ξερό του.
- κλωθογυρίζει στο νου μου (κάποιος ή κάτι), βλ. φρ. κλωθογυρίζει στο μυαλό μου (κάποιος ή κάτι), λ. [μυαλό](#).
- κόβει ο νους του, βλ. συνηθέστ. κόβει το μυαλό του, λ. [μυαλό](#).
- κοντά στο νου και γνώση ή κοντά στο νου κι η γνώση, **α.** όταν κανείς χρησιμοποιεί το μυαλό του, τότε γίνεται φρόνιμος και προνοητικός, η εμπειρία αποκτιέται μόνο όταν υπάρχει γνώση συνείδηση των πράξεων μας: «εγώ δεν τρέχω σαν τρελός με τ' αυτοκίνητό μου, γιατί κοντά στο νου κι η γνώση πως με το παραμικρό μπορεί να σκοτωθώ». **β.** το πράγμα είναι τόσο αυτονόητο, τόσο αυταπόδεικτο, που δε χρειάζεται άλλη κουβέντα ή

ιδιαίτερη επεξήγηση: «κοντά στο νου και γνώση πως, αν πέσει κανείς απ' το πέμπτο πάτωμα, θα σκοτωθεί»·

- κρατώ στο νου μου, θυμάμαι: «κρατώ στο νου μου τις καλές στιγμές που πέρασα μαζί σου»·

- λέω με το νου μου, βλ. φρ. λέω με το μυαλό μου, λ. [μυαλό](#)·

- με το νου πλουταίνει η κόρη, με τον ύπνο η ακαμάτρα, βλ. λ. [ακαμάτης](#)·

- με το νου του, με τη φαντασία του, υποθετικά: «με το νου του νομίζει πως είναι μεγάλος και τρανός»·

- μου μπαίνει στο νου, κάνω τη σκέψη, σκέφτομαι επίμονα κάτι: «όταν μου μπει στο νου κάτι πρέπει να το πραγματοποιήσω, γιατί αλλιώς θα σκάσω»·

- μου ξεσήκωσε το νου, βλ. φρ. μου ξεσήκωσε τα μυαλά, λ. [μυαλό](#)·

- μου πέρασε απ' το νου, σκέφτηκα, συνήθως στιγμιαία: «κάποια στιγμή μου πέρασε απ' το νου να σου τηλεφωνήσω, αλλά ήρθε ο τάδε και ξεχάστηκα». (Λαϊκό τραγούδι: **μη σου περάσει απ' το νου** πως σε ζηλεύω και πως μπορείς εσύ να μ' έχεις για ρεζέρβα, απλώς σου κάνω θεωρία μη τυχόν παρεκτραπείς, γιατί να ξέρεις πως θα παρεξηγηθείς)·

- μου πήρε το νου ή μου 'χει πάρει το νου, βλ. φρ. μου πήρε το μυαλό, λ. μυαλό. (Λαϊκό τραγούδι: **νου και λογισμό μου παίρνεις** βρε, τα ματόκλαδά σου γέρνεις // λούνα λουνέρο πλάνο φεγγάρι ένα όμορφο κορίτσι **το νου μου 'χει πάρει** (Τραγούδι)·

- μου 'ρχεται στο νου (κάτι), βλ. φρ. μου 'ρχεται στο μυαλό (κάτι), λ. μυαλό·

- μου σήκωσε το νου, βλ. συνηθέστ. μου ξεσήκωσε το νου. (Λαϊκό τραγούδι: **μωρή Ντουντού, μωρή Ντουντού, εσύ μου σήκωσες το νου**)·

- μου 'φυγε ο νους, βλ. συνηθέστ. μου 'φυγε το μυαλό, λ. [μυαλό](#)·

- να το βάλεις στο νου σου, να το εντυπώσεις: «να το βάλεις στο νου πως άλλη φορά δε θα σε βοηθήσω». (Λαϊκό τραγούδι: **γυναίκες, φίλους και λεφτά, όσα κι αν θέλεις κάνεις, μανούλα δεν θα ξαναβρείς, στο νου σου να το βάλεις**). Πολλές φορές, μετά το ρ. της φρ. ακολουθεί το καλά·

- να το 'χεις στο νου σου, βλ. φρ. έχε το στο νου σου·

- να 'χουμε και το νου μας ή να 'χουμε το νου μας, ας είμαστε επιφυλακτικοί, προσεκτικοί, ας προσέχουμε: «όταν γνωρίζουμε κάποιον καινούριο άνθρωπο, να 'χουμε το νου μας»·

- νου μου! το ξέρω, το θυμάμαι, το 'χω υπόψη μου. Έκφραση που λέγεται στο παιδικό παιχνίδι **γιάντες** (βλ. λ.)·

- ξεδίνει ο νους μου, βλ. φρ. ξεδίνει το μυαλό μου, λ. [μυαλό](#)·

- ο κοινός νους, η δυνατότητα του μέσου ανθρώπου να σκέφτεται ορθά, η κοινή λογική: «ο κοινός νους λέει πως, όταν υπάρχει οικονομική κρίση, πρέπει να γίνονται περικοπές στα έξοδα»·

- ο νους του πάει αλλού ή πάει αλλού ο νους του, βλ. φρ. το μυαλό του πάει αλλού, λ. [μυαλό](#)·

- ο νους του πάει στο κακό ή πάει στο κακό ο νους του, βλ. φρ. το μυαλό του πάει στο κακό, λ. [μυαλό](#)·

- ο νους του πετάει αλλού ή πετάει αλλού ο νους του, βλ. φρ. το μυαλό του πετάει αλλού, λ. [μυαλό](#)·

- ο νους του πετάει στο κακό ή πετάει στο κακό ο νους του, βλ. συνηθέστ. το μυαλό του πετάει στο κακό, λ. [μυαλό](#)·

- ο νους του ταξιδεύει,
- ο νους του τρέχει αλλού ή τρέχει αλλού ο νους του, βλ. συνηθέστ. το μυαλό του τρέχει αλλού, λ. [μυαλό](#).
- ο νους του τρέχει στο κακό ή τρέχει στο κακό ο νους του, βλ. συνηθέστ. το μυαλό του τρέχει στο κακό, λ. [μυαλό](#).
- όποιος δουλεύει βασιλιά, πρέπει το νου του να 'χει, βλ. λ. [βασιλιάς](#).
- όταν δεις λύκου αγνάρια, έχε το νου σου στα πρόβατα, βλ. λ. [λύκος](#).
- ό,τι βάλει ο νους σου! τα πάντα: «αυτό το σούπερ μάρκετ, έχει ό,τι βάλει ο νους σου! || εκεί που θα πάμε, μπορείς να κάνεις ό,τι βάλει ο νους σου!».
- ό,τι βάλει ο νους του ανθρώπου! βλ. φρ. ό,τι βάλει ο νους σου(!).
- πάει να μου φύγει ο νους, βλ. συνηθέστ. πάει να μου φύγει το μυαλό, λ. [μυαλό](#).
- πέρασε απ' το νου μου, **α.** σκέφτηκα: «κάποια στιγμή πέρασε απ' το νου μου να πάω να του βρω στο γραφείο του, αλλά το μετάνιωσα». **β.** φαντάστηκα, υποπεύθηκα: «κάποια στιγμή πέρασε απ' το νου μου πως εσύ ήσουν αυτός που με κάρφωσε».
- πετώ με το νου μου, ονειροπολώ, δεν προσέχω σε αυτό που γίνεται ή λέγεται μπροστά μου: «άλλη φορά να μην πετάς με το νου σου και να προσέχεις αυτά που σου λέω».
- πού αρμενίζει ο νους σου; βλ. φρ. πού αρμενίζει το μυαλό σου; λ. [μυαλό](#).
- πού βόσκει ο νους σου; βλ. φρ. πού βόσκει το μυαλό σου; λ. [μυαλό](#).
- πού έχεις το νου σου; ή πού τον έχεις το νου σου; βλ. φρ. πού έχεις το μυαλό σου; λ. [μυαλό](#).
- πού να βάλει ο νους μου! πώς να το σκεφτώ, πώς να το υπολογίσω: «μου είχε ορκιστεί πως δε θα ξανάπαιζε χαρτιά. Πού να βάλει ο νους μου πως τα βράδια που χωρίζαμε για τα σπίτια μας αυτός πήγαινε στη λέσχη!». (Λαϊκό τραγούδι: νόμιζα, σαν ήρθες, πως τη ζυγαριά από λίγες πίκρες θα την ξαλαφρώσεις, **πού να βάλει ο νους μου** ότι μια βραδιά και με προδοσία θα μου τη φορτώσεις).
- πού ταξιδεύει ο νους σου; βλ. φρ. πού ταξιδεύει το μυαλό σου; λ. [μυαλό](#).
- πού τον είχες το νου σου; βλ. φρ. πού το 'χες το μυαλό σου; λ. [μυαλό](#).
- πού τρέχει ο νους σου; βλ. φρ. πού τρέχει το μυαλό σου; λ. [μυαλό](#).
- σάλεψε ο νους του, βλ. φρ. σάλεψε το μυαλό του, λ. [μυαλό](#).
- σβήνω απ' το νου μου, διαγράφω από τη σκέψη μου: «ήταν τόσο κακιά γυναίκα που την έσβησα απ' το νου μου». (Λαϊκό τραγούδι: ποιο ποτάμι και ποια θάλασσα μεγάλη θα βρεθεί, να σε ξεπλύνει απ' τη ντροπή; Να πνιγείς σε μια καινούρια παραζάλη και να **σβήσεις απ' το νου μου** ένα πρωί!).
- σκοτείνιασε ο νους του, βλ. συνηθέστ. σκοτείνιασε το μυαλό του, λ. [μυαλό](#).
- σκοτίζω το νου μου, βλ. φρ. σκοτίζω το μυαλό μου, λ. [μυαλό](#).
- στάθηκε ο νους μου, βλ. συνηθέστ. στάθηκε το μυαλό μου, λ. [μυαλό](#).
- σταμάτησε ο νους μου, βλ. συνηθέστ. σταμάτησε το μυαλό μου, λ. [μυαλό](#).

- τα βγάζει απ' το νου του, τα υποθέτει, τα φαντάζεται, τα εφευρίσκει: «μην πιστεύεις που σου λέει πως όλοι τον εχθρεύονται, γιατί τα βγάζει απ' το νου του». Συνών. τα βγάζει απ' την κοιλιά του / τα βγάζει απ' το κεφάλι του / τα βγάζει απ' το μυαλό του·
- ταξιδεύει ο νους του, βλ. φρ. ταξιδεύει το μυαλό του. (Λαϊκό τραγούδι: κανείς εδώ δεν τραγουδά, κανένας δε χορεύει, ακούει μόνο την πενιά κι **ο νους του ταξιδεύει**)·
- τι βάζεις με το νου σου; βλ. φρ. τι βάζεις με το μυαλό σου; λ. [μυαλό](#)·
- τι έχεις στο νου σου; βλ. φρ. τι έχεις στο μυαλό σου; λ. [μυαλό](#)·
- το βάζει ο νους σου; μπορείς να το διανοηθείς; να το φανταστείς(;): «το βάζει ο νους σου πως τίναξε το σπίτι του στον αέρα για μια παλιογυναίκα;»·
- το νου σου! συγκοπή της φρ. *έχε το νου σου(!)*·
- το 'χω στο νου μου, δεν το ξέχασα, εξακολουθεί να απασχολεί τη σκέψη μου: «θα μου στείλεις τα λεφτά που σου ζήτησα; -Το 'χω στο νου μου»·
- το χωράει ο νους σου; μπορείς να το φανταστείς; μπορείς να το πιστέψεις(;): «το χωράει ο νους σου, μετά από τέτοια αγάπη που είχαν, ότι θα μπορούσαν να φτάσουν στο χωρισμό;»·
- τον βγάζω απ' το νου μου, βλ. συνηθέστ. *τον βγάζω απ' το μυαλό μου*, λ. *μυαλό*·
- τον έχω στο νου μου, τον σκέφτομαι: «απ' τη μέρα που έφυγε, τον έχω συνέχεια στο νου μου»·
- του γυρίζω το νου, τον κάνω να αλλάξει γνώμη, τακτική, ιδίως ύστερα από επίμονη κουβέντα ή επίμονες συμβουλές: «με το πες πες του γύρισα το νου και ξέκοψε απ' την αλητεία». (Λαϊκό τραγούδι: *ήθελα να σ' αντάμωνα να σου 'λεγα καμπόσα, κι αν δε σου γύριζα το νου, αχ ψεύτη ντουνιά, να μου 'κοβαν τη γλώσσα*)· βλ. και φρ. *του γυρίζω τα μυαλά*, λ. [μυαλό](#)·
- του λείπει ο νους, βλ. φρ. *του λείπει το μυαλό*, λ. *μυαλό*·
- του παίρνω το νου, βλ. φρ. *του παίρνω τα μυαλά*, λ. [μυαλό](#)·
- τρέχει ο νους του, βλ. φρ. *τρέχει το μυαλό του*, λ. [μυαλό](#)·
- φέρνω στο νου μου, βλ. φρ. *φέρνω στο μυαλό μου*, λ. [μυαλό](#)·
- χάνω το νου μου, βλ. φρ. *χάνω το μυαλό μου*, λ. [μυαλό](#). (Λαϊκό τραγούδι: *ν' αναστενάξω ήθελα, φοβούμαι μην ποθάνω, γιατί άλλη μια αναστέναξα κι είπα **το νου μου χάνω***).